

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิผลต่อการจัดกิจกรรมการสอน
 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยใช้กระบวนการทำงานเชิงระบบ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นายอุดร แคนระโทก

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ละเอียบ จงกลนี้)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ สารรัตนะ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยาใจ พงษ์บริบูรณ์)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบกระบวนการทำงานเชิงระบบมาใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูกเสือ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ กลุ่ม 1 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนด่านเกวียนวิทยา อำเภอโชคชัย จังหวัด นครราชสีมา จำนวน 18 คน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบกระบวนการทำงานเชิงระบบขึ้นมาจาก การทำงานในระบบกลุ่ม กับการทำงานที่เป็นกระบวนการ เพื่อให้ลูกเสือใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการในการดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนในการปฏิบัติ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ ขั้นกำหนดแผนการปฏิบัติ เป็นขั้นศึกษาสภาพปัญหา ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการสอนลูกเสือแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางกำหนดเนื้อหาและจัดทำเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการสอนตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 5 แผน แบบสังเกตพฤติกรรมผู้กำกับ แบบสังเกตพฤติกรรมลูกเสือ แบบบันทึกการดำเนินกิจกรรมของลูกเสือ และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขั้นปฏิบัติการ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยและคณะนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการจัดกิจกรรมการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัย 1 คน เป็นผู้กำกับ

ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยอีก 2 คน เป็นผู้สังเกต ขั้นการสังเกต เป็นขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน จะบันทึกเหตุการณ์ที่พบจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของผู้กำกับ และพฤติกรรมการทำงานของลูกเสือ บันทึกภาพ สัมภาษณ์ และตรวจบันทึกการดำเนินกิจกรรมของลูกเสือ ผู้กำกับจะประเมินกระบวนการทำงานและผลงานของลูกเสือ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ 5 ระดับ ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ ผู้วิจัยและคณะนำข้อมูลที่ได้จากขั้นการสังเกตมาวิเคราะห์ วิจัย สรุปสะท้อนผลและสรุปผลการวิจัยในแต่ละวงจรเพื่อการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงพัฒนาในแต่ละวงจรปฏิบัติการวิจัย จนได้รูปแบบกระบวนการทำงานเชิงระบบที่มีประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ผลการวิจัย

รูปแบบกระบวนการทำงานเชิงระบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติที่สำคัญ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์งาน ในขั้นนี้การปฏิบัติ นายหมู่จะนำเสนอหัวข้องานต่อที่ประชุมหมู่ สมาชิกร่วมอภิปราย ชักถาม สรุปประเด็นงานที่จะปฏิบัติ ในบรรยากาศประชาธิปไตย
2. ขั้นการกำหนดวิธีดำเนินงาน เป็นขั้นที่สมาชิกในหมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปรายวางแผน วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ สรุปภาพงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบดำเนินการ
3. ขั้นการดำเนินงานตามแผนและการกำกับติดตาม ในขั้นนี้ ลูกเสือจะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีนายหมู่เป็นผู้กำกับติดตามการปฏิบัติ กระตุ้น ให้กำลังใจ ร่วมแก้ไขปัญหา ประเมินความก้าวหน้า และความสำเร็จของงาน
4. ขั้นการนำเสนอผลงาน เมื่อดำเนินงานตามแผนแล้ว ลูกเสือจะตรวจสอบความเรียบร้อยของผลงาน กำหนดวิธีการนำเสนอ เลือกสรรผู้นำเสนอ เตรียมความพร้อม และนำเสนอผลงาน ตลอดจนตอบข้อซักถามต่าง ๆ

5. ขั้นการประเมินผลการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนสุดท้าย ลูกเสือจะร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานและผลงาน ทั้งข้อดี ข้อเสีย และเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

จากผลสรุป ขั้นตอนกระบวนการทำงานเชิงระบบที่พัฒนาขึ้นมา มีประสิทธิภาพต่อความสำเร็จของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ทั้งด้านกระบวนการทำงานและผลงาน ลูกเสือปรับปรุงการทำงานร่วมกันจากการเรียนวิชาต่าง ๆ ได้อย่างก้าวหน้า มีคุณภาพในกระบวนการทำงานและผลงานโดยเฉลี่ยมากกว่า 3.50 จากระดับคะแนนที่ตั้งไว้ 5 คะแนน